

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: هنر و معماری رشته: شهرسازی **گرایش:** برنامه ریزی منطقه ای **مقطع:** کارشناسی ارشد
نام درس: سازماندهی فضاهای منطقه ای **تعداد واحد نظری:** ۲ **تعداد واحد عملی:** - **عنوان درس پیشنهادی:** - **نام مدرس:** رویا اطمینانی
قصرالدشتی تمام وقت ■ **نیمه وقت** □ **مدعو** □ **محل برگزاری:** کلاس ■ **آزمایشگاه** □

هدف کلی درس:

- برنامه ریزی برای ایجاد ساختار فضایی متناسب با موقعیت مناطق مختلف، مدتهاست که بخش عمده ای از محتوای برنامه ریزی و توسعه منطقه ای را به خود اختصاص داده است. در این راستا همواره سئوالاتی همچون "چگونگی رشد فضاهای منطقه ای" "نحوه چیدمان فضایی فعالیت های منطقه ای" و "نحوه ارتباط فضاهای هم پیوند" مطرح بوده اند. این سئوالات اساسی توجه و نظر محققین علوم مختلف را در طی سال های اخیر به خود جلب کرده است. هدف اصلی درس حاضر، آشنایی دانشجویان با فرآیند سازماندهی فضاهای مختلف منطقه ای در ابعاد کلان در راستای پاسخگویی به سئوالات فوق می باشد. همچنین دانشجویان موظفند پس از انتخاب یکی از موضوعات مطروحه در زمینه سازماندهی فضایی با هماهنگی استاد، به بررسی و شناخت موضوع مطروحه در ایران، بررسی تجارب جهانی و مقایسه تطبیقی آن با موارد اجرایی در ایران در قالب یک سمینار کلاسی بپردازند و نتایج مطالعات خود را با فرمت مقاله بعنوان کار پژوهشی به استاد تحویل دهند.

رئوس مطالب

هفته اول	مقدمه ای بر فضاهای برنامه ریزی و برنامه ریزی فضایی شامل شناخت امکانات فضایی، محدودیت های فضایی، موانع و تنگناهای فضایی
هفته دوم	شناخت توسعه فضایی، مراکز رشد و توسعه، سازمان فضایی، ساختار و پیکر بندی فضایی، کانون ها و محورهای رشد و توسعه
هفته سوم	سازماندهی فضایی تاسیسات زیربنایی: تاسیسات و شبکه های آبرسانی و فاضلاب
هفته چهارم	سازماندهی فضایی تاسیسات زیربنایی: تاسیسات و شبکه های برق و گاز
هفته پنجم	سازماندهی تاسیسات و خدمات شهری (مراکز آموزشی و درمانی)
هفته ششم	سازماندهی تاسیسات و خدمات شهری (مراکز فرهنگی)
هفته هفتم	سازماندهی فضایی فعالیت های صنعتی: تعاریف و مفاهیم، دسته بندی فعالیت های صنعتی، سامانمایی مکانهای صنعتی، معیارهایی منطقه بندی صنعتی
هفته هشتم	سازماندهی فضایی جمعیت و سکونتگاه های انسانی: اصلاح الگوی استقرار جمعیت، شناخت فرصت ها و تهدیدهای استقرار مناسب جمعیت در مناطق مختلف ایران، بررسی شاخص های محیط زیست در ایران
هفته نهم	بررسی الگوی استقرار، توزیع جمعیت و فعالیت ها در کشور، عوامل تاثیر گذار در الگوی استقرار جمعیت در ایران، بررسی قطب های اصلی جمعیت، سطح بندی توسعه در استان های کشور، بررسی راهبردهایی برای استقرار جمعیت در فضاهای مستعد کشور
هفته دهم	سلسله مراتب استقرار مراکز شهری و روستایی

هفته یازدهم	تعاریف مربوط به مراکز مجموعه، مراکز منظومه ای و حوزه های اقماری شهری و روستایی
هفته دوازدهم	عوامل موثر در استقرار خدمات عمومی و زیربنایی از دیدگاه طبیعی و جغرافیایی
هفته سیزدهم	بررسی سابقه برنامه ریزی منطقه ای در جهان و ایران، بررسی ضرورت برنامه ریزی منطقه ای از دیدگاه تئوریک و عملیاتی
هفته چهاردهم	توسعه نامتعادل و شکاف توسعه بین مناطق، بازسازی مناطق آسیب دیده از سوانح طبیعی، توجه ویژه به مناطق دور افتاده
هفته پانزدهم	مدیریت و سازمان مدیریتی ناحیه ای و منطقه ای و نقش آن در سازماندهی فضایی مناطق
هفته شانزدهم	شناخت سازمان فضایی و تقسیمات کشوری در ایران (استان، شهرستان، بخش، دهستان، شهر، روستا) و نحوه مدیریت بر آنها

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجویی دوره:

درصد از کل نمره	فعالیت ها
۲۰٪	ارائه سمینار در رابطه با یکی از موضوعات مطروحه در طول ترم
۲۰٪	ارائه سمینار در فرمت مقاله
۶۰٪	امتحان پایان ترم

منابع مطالعاتی:

- ۱- اشکوری، ح. (۱۳۸۵) اصول و مبانی برنامه ریزی منطقه ای، انتشارات پیام
- ۲- اصلاح الگوی استقرار جمعیت، مرکز آموزش علمی- کاربردی، (گروه بین المللی رهشهر) کوئیک بیلد، پاییز ۱۳۹۴
- ۳- بهزادفر، م (۱۳۹۱) زیرساختهای شهری، کتاب اول، آبرسانی و فاضلاب، انتشارات شهیدی
- ۴- پاپلی یزدی، م. و رجیبی سناجردی، ح (۱۳۸۲) نظریه های شهر و پیرامون، انتشارات سمت
- ۵- زیاری، ک. (۱۳۷۸) اصول و روشهای برنامه ریزی منطقه ای، دانشگاه یزد
- ۶- سعید نیا، ا. (۱۳۹۰) کتاب سبز شهرداریها، تاسیسات خدمات شهری (جلد هشتم)، سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور
- ۷- سعید نیا، ا. (۱۳۹۰) کتاب سبز شهرداریها، تاسیسات خدمات شهری (جلد هشتم)، سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور
- ۸- شیعه، ا. (۱۳۸۷) با شهر و منطقه در ایران، دانشگاه علم و صنعت ایران
- ۹- موسوی، م. (۱۳۸۹) مقدمه ای بر ساماندهی صنعت و سکونت در مناطق شهری، تهران، پرهام نقش

10- Infrastructure 2013, Global Priorities, Global Insights. Urban Land Institute, Ernst & Yong (Report)

11- National Human Settlements 2014, Spatial Plan, South Africa (Report)